

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Οφειλομένη εξήγησης υπό Δ. Γρ. Καρπούζογλου.

Η πλατεία του Συντάγματος υπό Χ. Αντώνιου.

Έργα και θηρέας υπό Δ. Γρ. Κ.

Η καλοκανθά του γέρο-Σταύρου (ἀφήγησης Δληθής) υπό Περιπατητικού.

Τα δευτέρων τῶν θεῶν υπό Ι. Μ. Δαμβέρη.

Απαντήσεις ανευ δρωτήσεων (ποικίλα).

νάγκη χρωματίζει και ρυτίδοι, καὶ τὰς χειρας ἔκεινας, ἃς κινεῖ ἡ χρεία ἐνὸς ἄρτου καὶ τὰ πάθη ἐνὸς ἥρωας: τὰς χειρας ἔκεινας, αἵτινες μόλις κινηθεῖσαι κερδίζουσι ἢ ἔνα στέφανον διὰ τὴν κεφαλήν, ἢ μίαν ἀλιστινὰ τοὺς πόδας.

Ἡ ἀρτῆ ἔτι δὲν εἶχε καταστῆ ἀγνωστος ὑπὸ τὰς ἀριστοκρατικὰς στέγας, οὐδὲ τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς εὑρίσκετο εἰς ἀντίστροφον λόγον πρὸς τοὺς τόπους, ἐν οἷς διητάτο· καὶ διμειας ἔκτοτε ἥρεσκετο μᾶλλον διαιτώμενον ἐν ταῖς τοῦ λαοῦ οἰκίαις ἢ ἐν τοῖς ὑπερηφάνοις τῶν ἀρχόντων μεγάροις.

Οὕτω, διάφορα σκεπτόμενος καὶ διαφόρους διατρέχων ὁδούς, ἔφθασεν εἰς τὴν ἀκρανήν τῆς Παλαιᾶς Γερύρας, προύχωρήσεν ἔτι καὶ φθάς ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς ἔκυψεν ἀπὸ τοῦ ἔρκους καὶ παρετήρει τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ. Τὴν στιγμὴν ἔκεινην, ὁ νοῦς αὐτοῦ ἡτο κατειλημμένος ὑπὸ τῶν ὄντεροπολήσεων τοῦ παρελθόντος. Εἶδε βαρόνον, λευκυέμονα, ἐπὶ λευκοῦ ἵππου καὶ φαιδρὸν τὴν ὅδιν, φθάγοντα εἰς τὸ ἄκρον τῆς γεφύρας. Εἶδεν αἴφνης ἔξερχομένους ἴχανὸν ἀριθμὸν ὀπλοφόρων, οἵτινες ἀνευ τῆς ἐλαχίστης ἀναβολῆς ἐπετέθησαν κατ' αὐτοῦ, τὸν ἔρριψαν χαμαὶ καὶ ἔθραυσαν τὴν κεφαλήν του: εἶδε ρέον ἄφθονον ἀπὸ τῶν πληγῶν του τὸ αἷμα νὰ ἐρυθραίνῃ τοὺς λίθους τῆς γεφύρας καὶ τὸ ἀγαλμα, ὅπερ οἱ εἰδωλολάτραι εἶχον στήσει ἐκεῖ εἰς τὸν πολέμου θέόν: καὶ ησθάνθη ἐπὶ τῶν παρεῶν του τὰς ρανίδας, οἵτινες τρομάξας ἔφερεν εἰς τὸ πρόσωπον ὀμφοτέρας τὰς γειρας, ὅπως ἀποτρέψῃ ἀπὸ αὐτοῦ τὸ ἀδελφικὸν αἷμα. Εἶτα ἐπεφάνη ὁ δαιμὼν τῆς διγονοίας, διτις συνέλεξε τὸ αἷμα ἐκεῖνο καὶ ἀναμίξας αὐτὸ μετὰ τῆς ὄργης τοῦ θεοῦ τὸ ἔχυσεν αὐθίς, ὡς δρόσον ἐγκλήματος ἐπὶ γῆς ἀφιερωμένης εἰς τὴν δυστυχίαν. Τότε γονιμοποιήθησαν ὑπὸ τοῦ ὀλεθρίου ὑγροῦ ἔξηλθον γενεαί, αἵτινες, ἀνανεοῦσαι τὸ γεγονός τῶν ἐκ τῶν διδόντων τοῦ Καδμείου δράκοντος γεννηθέντων ἀνδρῶν, ἐφαίνοντο διτὶ ἥλθον εἰς τὸν κόσμον ὅπως ἀλληλοσφαγῶσι μόνον. Μεθύσασαι ἐξ ὀργῆς καὶ αἵματος, ἐσπάραξαν τὰ μέλη των, ἐκ δὲ τῶν σπλάγχνων των κατεσκεύασαν μάστιγας ἀξίας οίκτου: Μαϊνάδες, πνέουσαι καταστροφήν, ἡγέρθαν τοὺς ἀρχαίους τάφους καὶ συλλέξασαι τὰ δύτα τῶν προγόνων ἔθραυσαν δι' αὐτῶν τὰ κρανία τῶν διπογόνων.

Ἄν τα μέρη, διηγήσετο, ἀνεμίμησκον αὐτῷ ὕραίν τινά τῶν συμπολιτῶν του πρέξιν ἢ ἀδελφικὴν σφαγήν, ἡδύνατο τις να γνωρίσῃ τούτο ἐκ τοῦ βίκυτος αὐτοῦ, διπερ καθίστατο βραδύτερον ἢ ἐπεσπεύδετο, ὥστει οἱ πόδες ἐπάπουν ἐπὶ πλακῶν πυρίνων. Καὶ ὅτε μὲν παρετήρει τοὺς τεραστίους δύκους τῶν ἀριστοκρατικῶν μεγάρων, μείζονες ἔτι ἐν τῷ σκότει φαινομένους, καὶ ἐστέναζε διὰ τὰ μίση, ἀτυχα τὰ προωρισμένα εἰς τὸν ησυχὸν ἀστικὸν βίον οἰκήματα εἴγον μεταβάλει εἰς φρούρια ἐπὶ μακρότερον. δέ ἔτι ἔμενε βλέπων τὰς τάπεινὰς οἰκίας τῶν τοῦ λαοῦ, φροδομημένες παρὰ τὰ ὑπερήφανα ἐκεῖνα μέγαρα, ὅπως ἐν αὐτοῖς εὐρίσκωσιν ὑποστήριξιν, καθ' ὅν τρόπον ἀκριβῶς ἐν τῷ κόσμῳ οἱ ἀδύνατοι παραδίδονται εἰς τοὺς ισχυρούς, ὅπως τυγχάνωσι προστασίας. Ἀλλὰ καθ' ὅν τρόπον ἐν τῷ κόσμῳ οἱ ἀδύνατοι κύπτονται διηγηκέντως ἔξαρχοισινται μόνον καὶ ἐγκαταλείπονται, καὶ αἱ οἰκίαι ἐκεῖναι ἐκ τῆς γειτνίασεως τῶν ὑψηλῶν μεγάρων ἐστέροιντο τοῦ φωτὸς καὶ τῆς ζωγρήνου χυλοφορίας τοῦ ἀέρος. Προχωρῶνται, ἐβόθιζε τὸ βλέμμα εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν τεχνιτῶν, καὶ σείων τὴν κεφαλήν ἔβλεπε τὰ λαϊκὰ ἐκεῖνα πρόσωπα, ἀντὶ ἀ-

φῶτα ἔρριπτον ἐπὶ τῆς ἐπιφανειας τοῦ ποταμοῦ μακρὰς γραμμὰς φωτός, ὡστε τὰ ἔξωγκαμενα καὶ ὄρμητικὰ κύματα, διεργούμενα αυτάς, ἀντανέκλων ἀπαντίσαν λάμψιν, διοιάζονται πρὸς τὴν τοῦ πατροκτόνου διφούς.

Ο ὁδοιπόρος, μὴ ἀντέχων εἰς τὰ τῆς φαντασίας αὐτοῦ φάσματα, ἀνύψου τοὺς ὄφθαλμοὺς εἰς τὸ στερέωμα. Ο οὐρανὸς ἐκαλύπτετο ἐν μέρεις ὑπὸ νεφῶν, ἀλλ' ἐφαντετο ακτινοβολῶν καὶ ἀστήρ τις, λαμπρὸς ὡς ἡ ἑλευθερία, ὥραίος ὡς ἡ ἐλπίς. Ποια μυστηριώδης σχέσις ὑπῆρχε μεταξὺ τοῦ ὁδοιπόρου καὶ τοῦ ἀστέρος, ἀγνοῶν ἀλλ' ἔβλεπεν αὐτὸν ἀτένως, ἔχων δῆλην τὴν ψυχὴν του συγχεκεντρωμένην ἐν τῷ βλέμματι, καὶ ἡγειρε τὴν δεξιάν, ὡσεὶ θέλων νὰ τὸν ἐπικαλεσθῇ. Ο ἀστήρ ἐφάνη πτερυγίσας, ὡσεὶ περιστερά, καὶ τρεμολαπτής προσπάθει νὰ ἀποφύγῃ τὸ μέλαν νέφος, ὅπερ κατεβρύθιζε βαθυτάτων καλύπτον τὸ ὥραίον τοῦ οὐρανοῦ κυανοῦν. Ματαίως! Τὸ νέφος ἐκάλυψε τὸν ἀστέρα, καὶ τὸ στερέωμα ἔθρινησεν ἀπολεσθεῖσαν τὴν γλυκεῖαν ἔκεινην τοῦ ἔρωτος ἀκτίνα. Ο ὁδοιπόρος τότε κατεβίβασε τὸ βλέμμα καὶ ἀπὸ τῶν ἀδύτων τῆς καρδίας του ἐξέπεμψε στεναγμόν. Ήττηΐσες δὲ ὑπὸ τοῦ πάθους, ἔφυγε τρέχων ἀπὸ τῆς γεφύρας, ὥστες ἀπαλλαγῆ του αἰλγεινοῦ προσιθηματος.

Τὸ ἀλόγος ἐπιζητεῖ τὴν ὄμιλίαν τῶν ἀνθρώπων, ἡ δὲ χαρὰ συγχάκις τὴν λησμονεῖ. Παρὰ πολλοῖς, τοῦτο συμβαίνει κατὰ σκέψιν, καὶ εἶναι ἀξιομεμπτον παρὰ πλείστοις κατὰ φύσιν, καὶ εἶναι ἀξιοσυγχώρητον. Ο ὁδοιπόρος, καταβληθεὶς ὑπὸ τοῦ πάθους, ἐμνήσθη τοῦ ἀνδρός, διν κατ' ὀργῆς ἡθελε νὰ ἐπισκεφθῇ, ἀλλ' εἶχε λησμονήσει ἐν ταῖς ἡδείαις ὄντεροπολήσεσι του. Κατελθών τὴν γεφύραν, διῆλθε τὸ πλεῖστον τῆς ὁδοῦ τῶν Γουιταρδίων, εἴχε δὲ φάσει εἰς τὸ τέρμα τοῦ δρόμου του, ὅπερ ἐνόμισεν διτὶ εἶδε, καὶ εἶδε πράγματι, μορφὴν τινὰ ἀκίνητον ἰσταμένην πρὸ τῆς θύρας του φίλου του. Ως συμβαίνει τὴν νύκτα, ή μορφὴ ἐκείνη ἐφαίνετο ἱγνογραφουμένη μελαίνα ἐπὶ ἐδάφους ήττον σκοτεινού. Ο ποδήρης αὐτῆς ἐπενδύτης, ἐξωστέμένος περὶ τὴν ὄστριν, ἐπίπτε διαγράφων ὥραιοτάτας πτυχάς· ή μὲν τῶν χειρῶν τῆς ἐκρέματο χαλαρά· ή δὲ ἐτέρα, στηριζομένη ἐπὶ τοῦ παραστάτου τῆς θύρας, ὑπεβάστας τὴν κεφαλήν, ὡσεὶ ή τοῦ ἐπὶ τάφου θρηνοῦντος ἀγάλματος.

Ο ὁδοιπόρος ἐστὶ μικρὸν ἀσχόλλων, προσεπάλησε νὰ διακρίνῃ καλλίτερον: καὶ ησθάνθη ἀκουστικὰ παραγήν. "Ηρχίσε νὰ βηματίζῃ βραδύτερον: ἐψιθύρισε λόγους τινάς: ἐποίησε θύριδον: μάτην! ὁ ἀγιωτας βεβιθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του ἐφαίνετο διτὶ δὲν ἡτο ζῶν. Επληστάσεν εἰς αὐτόν, ἐπληστάσεν ἔτι μᾶλλον: ή μορφὴ ἐκείνη ἐφάνη αὐτῷ γνωστή: διστάζει νὰ τὴν ἀναγνωρίσῃ: τὴν ἀναγνωρίζει ἐπὶ τέλους, καὶ διὰ φωνῆς, ήτις ἐδήλου πλήμμυραν ἀγάπης καὶ ἐλπίδος πληρωθεῖσαν, ἀνέραξεν:

— Βουνοτελμόντη!

Καὶ ὁ ἀγιωτας, ὡσεὶ βιαίως ἀφυπνισθεὶς, ἀνεπιδόητος πρὸς τὰ ὄπιστα κραυγάσας:

— Ἀλαμπάγη!

Καὶ ἔρριθησαν εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων, καὶ ἐκαστος αὐτῶν ἥσθάνετο τὴν καρ-

(1) Ιούλ. Καπιτωλίνος.

δέκαν του πάλλουσαν ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ φίλου του, τοὺς γεγνηθότερους παλμούς, οἵτινες ἐπετράπετάν τούτε σίς τούς γηγενεῖς δρῆς, σπαγιώτατα ὅμως ἔνεκα φυσικοῦτες ἢ τοῦ τέλητον ἀπάτης. Καὶ μάλιστρα ἡ παραπονεῖται κατὰ τὴν ἄχρι

Συνετάρχοσσε λιαν βαθέως αύτους ή ἐνδόμυγος ἔκεινη μελῳδία, ὥστε ἡδυνάτουν νά ἑκφράσωσιν αυτὴν διὰ λόγων. Ως ή ὁρασίς ἔνεκα τῆς ὑπερβολικῆς λάμψεως ἀποτυφλοῦται, καὶ τὰ ἴσχυρότατα αἰσθῆ μάτα ἀφαιρεοῦσι τὴν λαλίαν. Της φωνῆς τῶν χειλέων προηγεῖται συνδιάλεξις τις τῶν πνευμάτων, ἥτις ἵσως δὲν θὰ ἀποθανῃ: συνδιάλεξις φρισσούσων ἀρτηριῶν, χτοπνοῶν ζωῆς μετεγχειρέμενων ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην χειρα, ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην παρειάν. Ἐμενανοὶ ἄφωνοι καὶ ἐσκίρτων, εὐλογοῦντες σγεδὸν τοὺς μόχθους, οὓς ὑπέστησαν, ἀφοῦ δὲ Θεὸς ηὔδοκησεν ἐκ τοῦ πικροῦ τῆς ἀγωνίας γ' αναβλύσην ή ἡδύτης τῆς χαρᾶς. Οὕτως οἱ ποιηταὶ ἐπενθήσαν ὅτι ἐκ τῶν δακρύων απῆλπισμένης γυναικὸς παρῆχθη ή μύρρα, τὸ προσφιλές τοῖς τέ ἀνθρώποις καὶ τοῖς θεοῖς μύρον.

Αφοῦ δὲ κατηνάσθη μικρὸν ἡ τοῦ πά-
θους σφροδρότες, ὁ Ζηνόβιος Βουούτελμόντης
ῆρξατο ἐρωτῶν τὸν φίλον του:

— Πόθεν ἔργασται, Λουδοβίκε;

— Ἐκ τῆς Γαλλίας, ὅπου ἦτυχον τῆς εὐνοίας τοῦ χριστιανικῶν βασιλέως. Ἀλλ' ή εὔνοια τῶν βασιλέων διὰ τὰς δημοκρατικὰς φυγὰς εἶναι τοιαύτη βάσανος, Ζηνόβιε, ώστε κακῶς ἐπραξεν ὁ ημέτερος Ἀλιγιέρης μὴ συμπεριλάβων αὐτὴν ἐν τῇ «Κολάσει» του.

— Καὶ πῶς διῆλθες τοὺς ἐπαγγεῖλας τῆς ἔξοριας χρόνους; Σοὶ ἥρεσεν ἡ γώρα; Οἱ κάτοικοι ἐδίστημπταν πῶς τὰς αἰλούρους;

— Ό έξοριστος, φίλε μου, και τὸ γνω-
ρίζεις ἐκ πέρας, ἔχει τοὺς ὄφθαλμούς

δπως καλιέρ, καὶ οὐχί δπως βλέπεται. Ή καρδία του ζῆι, ἀλλ' δπως αἰσθάνεται τὴν συμφοράν του. Ο ἄρτος τῆς ἔξορτας μοι ἐφάνη πικρός· τοιοῦτος δὲ βεβαίως ἐφάνη καὶ εἰς σέ. Εἶναι πλήρης λύπης ή οἰκία, έν ή οὐδεμίᾳ ἀνάμνησις ἀγάπης ζῶντος ή ἀποθανόντος ὑπάρχει. Ο ήλιος, δίκην φυγάδος, διατρέχει ταχέως τὸν σκοτεινὸν ἐκείνον αἰθέρα συγκεντρών· ἐν ξαυτῷ πάσας τὰς ἀκτινάς του, ὡσεὶ φοβούμενος μὴ μολύνῃ αὐτὰς ἐν αὐτῷ. Φαίνεται ἐπὶ τοῦ ὅρίζοντος ὡσεὶ κεκοπιακώς ἐκ τοῦ μογθοῦ, δι γένεσται νικήσας

τὰ σκότη. Κατὰ τὸ πλειστον τοῦ ἑτούς, βλέπει τὰς χώρας ἐκείνας, ἥμικλειστά ἔχων τὰ βλέφαρα, οὔτε τὰ ὄμψυγα, οὔτε τοὺς ἀνθρώπους πληρῶν ποιήσεις καὶ ζῶντας. Καὶ τὰς χώρας ἐκείνας διαβρέχουσι μεγάλοι ποταμοί, ἀλλὰ μάτην ἐζήτησα τὰς ἀνθροτεφεῖς σύθας τοῦ ποταμοῦ τῆς πατρίδος μου. Εἰς τὰς σύθας ἐκείνων δὲν εἶδον τρεχούσας ἀλαρρόποδας γυναικίς ή ἐρωτευμένας νεάνιδας, οὐδὲ ἀνταγαλωμένας εἰς τὰ ὅδατά των τὰς ὀπεροτλήθεις πόλεις, αἰτινες κοσμοῦσι τὰς ἡμετέρας πεδιάδας. Οἱ Σηκουάνας μοὶ ἐφανη ὡς ποταμὸς ἐκ μολύθου, οὐτινος τὰ ὅδατα δὲν φρίσουσι, δὲν ἀνταγαλῶσιν εἰκόνας, ἀλλ' ὄμοιόμορφα καὶ σκοτεινὰ κυλίονται βαρέως εἰς τὴν θάλασσαν. Περὶ δὲ τῶν ἀνθρώπων τί νὰ σοι εἴπω; Οὔτε ὁ οὐρχίνος, οὔτε οἱ ἀνθρώποι ἀγαπῶσι τοὺς δυστυχεῖς. Τὸ μίσος τῶν εὐτυχῶν ἐξεύτελλει ἐπίσης καὶ αἱ εὐεργεσίαι των. Αστήρ ὁ ἔξι Ἀμφιπόλεως ἔξωριζε τὸν διθαλμὸν Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, οἱ ἀργυροῦ βέλους. Οἱ ισχυρὸς δίδει ἔνεκα ὀκνηριάς, ἔνεκα ἀνίας, ὅπως καταβλήψῃ: δίδει προσέτι καὶ ἔνεκα ἀδυναμίας, η ἔνεκα υπάρχει συγχώρησις ἐπὶ τῆς γης χρῶσα ἡ δυστυχοῦσα Ήλικαὶ πάντα Ριπτομένη κατὰ κεφαλῆς τῶν ἀδελέχει τὴν δύγαμιν νὰ ταπεινοῖ αὐτὴν φωτίζῃ, ἀπαγορεύεται δρμας τὴν ἀσπασθῆ. "Αν ἔκπτε μικρόν ἀστήρ πεσών ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ήλικαὶ τὴν ἀποστολήν της ἔνεκα δεινίας: φέρη, ἃς ἡγαντική καὶ ἃς σιτιών ἀγώνιων της ἀπομονωτεώς ἐξελθωσι, διδασκαλίας πρὸς βελτίων πρὸς ἄλληλους τρέσεων τῶν ἀνθρώπων τούτων, ἃς τρέφονται καταβρογθεῖσα τήν. Χψηλὴ ἐν τῷ μεγαλειώ καὶ ταῖς, ἃς συγκέη τὸ στήθος της, ὡροβολικὸς πελεκάν, καὶ ἃς ἀκαγεῖ ἀδελφοὺς της ἐν βαπτίσματι αἷμα ἐπιστήμης. Οὕτω βεβαίως διατηρεῖ τῆς εἰμαρμένης ἡ ιερορροτία μετέγνωτην πολλὰ καὶ τῶν ἔγοντων ἐν. Οὕτως εἶναι ἵως ἄξιος οὐκτου ἐκ νομιζομένην περισσότερον ἄξιον φθόνοι διλαβῆς πάντοτε εἰς ἔμπτην, διλεθρού κις εἰς τοὺς ἀδελφοὺς της, περιφρόνη ἄγνωστος, καταδιωκομένη, η μετ

τῆς ἀ- είναι καταδεδικασμένη εἰς αἰωνίαν μέθην.
γένος αγωνίας καὶ θόξης.

— Ήσος τετταὶ εγχώριαι κάκως λεγεῖς, ω^ν Ζηνόβιε, καὶ ἀμφότερα τὰ μέρη ἔχουσιν ἄ-
δικον, ή μᾶλλον δίκαιον, διότι, ὡς ή πεῖρα
μὲ ἐδίδαξεν, αἱ δύο αὗται λέξεις δὲν ἀντα-
ποκρίνονται εἰς τι προχρήστικόν, αὐθίπαρ-
χτον, ἀλλ' εἶναι τροποποίησις τούτη μήτος,
κατὰ τοὺς καιρούς η τὰς τύχας η τους δια-
ρρόους ἀνθρώπους. Οἱ Φραγκίσκος Σφόρτος
κατέλυσε τὴν ὄημοκρατίαν τῶν Μεδιόλανων,
καὶ ἐπιδῆ οἱ πλεῖστοι δὲν εἶχον τὴν δύνα-
μιν νὰ τὸν ἐμποδίσωσι η νὰ τὸν φονεύσω-
σιν, ἔγινε δοῦξ, καὶ εἶχε δίκαιον ἂν ἀπεπει-
ράτο τοιοῦτο τί δὲ οἱ Λομβαρδοὶ διὰ τοῦ
πηλοῦ καὶ τοῦ ἀγύρου ἀντέστησαν κατὰ
τοῦ Βαρβαρόσσα, θὰ κατεκέρματίστο, καὶ
θὰ εἶχεν ἀδίκιον. Οἱ ἐκ Βρεσκίας Ἀρνόλδος,
οἱ Ιωάννης Χοὺς καὶ ὁ Μαρτίνος Αούθηρος
ἔτεσσιν πρὸς ἓντα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπόν:
ἀλλ' οἱ δύο πρώται ἥλθον ἐν τῷ κάρμῳ
προθρήψαντες καὶ ἀλεούντες: οἱ δὲ πρί-
τος ἐγεννήθη ἐν κατέως εὐθετῷ, καὶ ἀκριβεῖ.
Ἀλλ' ἡς ἀστιωμένη τῷρα τὰς τοιαύτας ὅμι-
λιας, καὶ εἰπέ μοι καὶ σὺ τί ὑπέφερες; Εἴ-
ναι γλυκὺ νὰ συγομιλῶμεν ἐπὶ τῆς γῆς τῶν
πατέρων μας περὶ τῶν θλίψεων τῆς εξορίας.
Περὶ σοῦ οὐδέν ποτε ἔχουσα: καὶ δὲ ένε-
θυμούμην τὴν προσφίλη μοι ἀδελφικῆν
μορφήν σου, τὰ χεῖλη μου ἐψιθύριζον ἀ-
κουστίως τὰς εὐγένεις τῶν νεκρῶν.
— Καὶ ἀληθῶς δὲν εἶησα. Ός κατὰ τῶν
ἀρχαίων τὴν πίστιν, τὸ πνεῦμα χωρισθὲν
τοῦ σώματος δὲν ἔξευρεν, η δὲν ἤδυνατο νὰ
ἐγκαταλείψῃ τὸν τόπον, ὅπου ἔκειτο τεθαμμέ-
νος ὁ σύντροφος τῆς ζωῆς του, οὐτων καὶ ἔνω
περιεφέρομην εἰς τὰς διαφόρους χώρας τῆς
Ἴταλίας. Εγ γάρ δὲ μᾶλλον η ἀλλαχοῦ
μετέβαινον ὡς εἰς ξοφαλέστερον ἀσύλον.
Εμίσουν τὸ φῶς καὶ τοὺς ἀνθρώπους, διότι
δὲν ἔχω καρδίαν τοιαύτην, ὥστε νὰ ὑπα-
φέρω τὴν θέαν λαοῦ τόσῳ χαρητῇ καταπε-
τόντος. Καὶ ὅμως ἔκεινοι, οἵτινες τῷρα
τρώγουσι καὶ πίνουσι καὶ κοιμῶνται ἐν Ρώ-
μῃ, τολμῶσι νὰ καυχῶνται διετελεῖσαι λατ-
νοί καὶ νὰ λέγωνται μίοι τῶν ἀρχαίων
Ρωμαίων! Καὶ εἶναι πράγματι μίοι τῶν.
ἀλλ' ὡς οἱ σκώληκες θὰ ἤδυναντο γὰρ κλη-
θῶσιν μίοι τοῦ Βρούτου, γενομένου πτῶμα.
Ἐπεκαλούμην τὰ σκότη, ὥπως διὰ τοῦ πυ-
κνοτέρου πέπλου τῶν καλύψωσι τὰ εἰσγῆ-
τῆς Ίταλίας, καὶ ἐδέομην ὥπως τὰ σκοτη
ταῦτα μείωσιν αἰώνια. Τὴν νύκτα περιε-
πλανώμην ὡς ἔντομον εἰς τὰς ἑκτεταμένας
στοκές τοῦ Κολοσσαοῦ: μνημεῖου, εφ' οὐ
οἱ αἰώνες, ἀφοῦ μάτην ἀπετειράθησαν νὰ
τὸ καταστρέψωσι, καθηγηταὶ ὡς εἴτε θρόνου
ἄρμοδοντος εἰς τρόπον μεγαλεῖον των. Ἀλλ' εἰς
τὸ ἔντομον εὐπτηρύγεν ισχύς φανεροῖσι,
ὅθεν ἐπλήρων τὸ στάδιον ἔκεινο ἀγωνῶν,
οἰνωγῶν καὶ καταστροφῆς, τὰς δὲ βεβιμ-
δᾶς ἀνθρώπουν, μεγίστην αἰσθανομένων ἢ
δούρην, δὲ τοῦτον καταφερομένην πληγὴν
θανάτιμον καὶ τὸν ἀγωνιῶντα καρτερικῶς
ὑποφέροντα: ἐκ τῶν τοιούτων δὲ θεαμάτων
ἔβλεπον ἔεργοντας τὸν ρωμαῖκὸν λαόν
καὶ τρέγοντα ἵνα φέρρῃ εἰς τὴν ιερήλουν
νόμους, ἀλύτεις καὶ σπέρματα μελλούστης
ἐκδικήσεως. Ἀλλὰ τὰ φάσματα ἔξιφαντε
ζόντα, καὶ ἔγω ἔμενον τρέμουν καὶ ἔχω
ενψυχόν μου τὸν τάφον τῶν τῆς Ρώμης
έρειτίων. Ναί, καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ ἔρειτά της
τάφησαν. Τίς ἔγνωρισεν ἄχρι τοῦδε πάντα
αὐτῆς τὰ δύτα; Αν ἔμενον ἀκέραια τὰ ἔρε-
πτα τῆς ὑπερηφάνου πόλεως, θὰ ἔγκρυστο
εἴς αὐτῶν φωνὴ ἐμποιοῦστε τρόμον εἰς τὸν έξ-

νον; φωνὴ ἔχειρουσα ἡμᾶς, τοὺς μαρους
καὶ δεῖλους. Μεγαλεῖον, δύξα, λαός, ἥη,
ἔρεπτα: πάντα κατεκρημνίσθησαν ἐν τῷ
θανάτῳ. Καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ ἀποθύησκουσι!
Ἐν τοι πάσῃ τοῦ Λίδος ἀπομένει: εἰς σπήλαιον

νον εἶναι μέρος σου: διατί λοιπὸν ὑποφέρεις
τὴν γεγενὲν τῶν καταπιεστῶν; Άι, ἀλυφόδε-
τοι γείρες δεῦ δύνανται γε ὑψωθῆσι πρὸς τέ.
Ἴδε, οἱ ἀδελφοὶ κατέθλιψαν τὸ πικένικα τῶν
ἀδελφῶν τους ἐπτζέκους κυπρίους ἐπτζέκους

εκ του ναού του Διος απομενει εις στυλος μόνος, ωσει ἐπιτέφως στήλη αποθανούσις θηροκελεας. Οἷμοι ή θέα τῆς ἀρχαίας ἀνθεότητος δεν ούκαται νὰ χρησιμευσῃ προς παρηγορική τῆς νέας! Ας παύσωμεν από τοῦ νὰ κλαιώμεν τὴν ἀρχαίαν δόξαν, καὶ δὲ κλαιώμεν μᾶλλον καὶ δικαιούτερον τὴν σημερινὴν ἔξουθενωσιν, ητις δεν ἐπιτρέπει ημῖν· νὰ ἀνυψωθωμεν το πνεῦμα ὑπερ τὴν γῆν. Εκαστος λαος ἔξυφινει τὴν τύχην του ἐκαστος τῶν ἀνθρώπων δύναται νὰ ἔχειν τὴν εἰμαρμένη του. Δεν εἶναι αὐτὴ η γῆ, ἐν τῇ εἰπον οἱ Ρωμαῖοι; Δεν εἶναι αὐτὸς ὁ οὐρανός, ὃς τις ἔκαλυπτεν αὐτούς; Δεν εἶναι ουτοις οἱ αἴτερες, οἵτινες ἐφώτισαν τοσάκις τοὺς θριάμβους μας; Οὐδὲν τούτων μετεβλίθη, ήμεις μόνοι δὲν είμεθα οἱ αὐτοι. Ιδού, ἔλεγον κατ' ἐμαυτού, ἐφθασεν ἐν τῇ γῇ τῶν πατέρων μας η ἡμέρα τῆς ἀργῆς καὶ τοῦ ἔξειτελιοῦ, καθ' ἣν οἱ λαοὶ φέρουσι τὰς ἀλύσεις ὡς στέφανον ἐξ ἀνθέων, καὶ πιστεύουσι ὅτι δέν ἔχουσι τὴν κεφαλὴν ἀρχούντως χαμηλή, τὴν φωνὴν ἀρκούντως ταπεινήν, τὰ νῶτα ἀρκούντως χυπτούτα, ὅπως γονυπετήσωσιν ἐνώπιον τῶν ὄμοιων των. Ἀλλὰ τί ἀπομένει πλέον εἰς τὸν γεννηθέντα ἐκείνηρον; Ας ρίψη κατὰ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ τὴν φυχὴν του, ως βέλος απὸ τόξου, καὶ δὲ ἀποθάνῃ αμόλυντος. Ας ἀποβάνωμεν. Καὶ ἔδραμον εἰς τὴν πατρόδα, ἀφωσιωμένος εἰς τὴν φοβερὰν ἴδεαν: νὰ καταραθῶ αὐτὴν καὶ νὰ αὐτοκτονήσω. Διεβλη μανιώδης τὰ Πυρηναῖα. Η φυχὴ μου ηύρισκετο ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τοὺς ωρυμούς τῶν εἰς τὰ δάση, πλανωμένων λύκων, οὓς ὑπερεῖχε κατὰ τὴν ἀγριότητα. Ἔγων τὰς κείρας ἐτοίμους πρὸς κατάραν, ἀνῆλιον εἰς τὰς κορυφὰς τῶν λόφων, καὶ εἰς τὰς κοιλαῖς κατὼ ἐξηκούντισα βλέμμα φλογερόν, ώς τὸν κεραυνὸν τοῦ οὐρανοῦ. . . . Α! η πατρίς! η πατρίς! μοὶ ἐφάνη ὄραιοτέρα ἐτὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἀλγούς της, η κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς χαρᾶς τῆς: οὕτω καὶ τὸ πρόσωπον τῆς γυναικὸς ἀποκτή νέαν χάριν καὶ θελκτικότητα ἐκ τῆς ὥροτητος, ην η λύπη διασχεῖ ἐπ' αὐτᾶν διὰ τῆς εὐγενοῦς πυοῆς τῆς. Ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῆς γῆς πλάσματα τόσῳ ἀφθάρτον ὄραιωτητος, ἐφ' ὧν ταῦτα ὡργητὶς συμφορᾶς δὲν ἐκδηλοῦνται ὡς ὑδρίς, ἀλλ' ὡς φίλημα; καὶ η πατρὸς μας, Λουδοβίκη, εἶναι ἐξ αὐτῶν τῶν πλατημάτων. Οἱ φίλειοι μου ἐπλήσθησαν δικράνων, αἱ γειρές μητρῶν ἐπεσαν ἀρραγεῖς. Ως ο Βαλαάρι προσκατέβη νὰ καταρασθῇ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ ηὐδογήσεων αὐτὸν τρίς, οὕτω καὶ ἐγὼ ηὐχήθην ὅπως η ὄραιωτης τῆς πατρόδος μας μετρή πάντοτε η αὐτή, μεταβληθώσιν μόνον αἱ τύχαι τῆς. Κατῆλθον τῶν λόφων, ἀγωνιῶν ὡς η μήτηρ, ητις ἐντρομος διὰ τὸν μαρχὸν τοῦ τέκνου τῆς ὑπονομώποτε επὶ τῶν χελεύων του· ὅπως ἀκούσῃ τὴν πυοήν του, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς καλύβας τῶν γεωργῶν, ὅπου εἶδον ὄψεις παρφυρᾶς γενθιμένας ἐπὶ τῇ ἀναργήσει τοῦ ἔξειτελισμοῦ μας, καὶ ἤκουσα ἀντηχοῦντα τὸν λόγον τῆς ἐλευθερίας. Τότε ἐνόψα ὅτι η πατρίς δὲν ἀπέθανεν ἔτι. θέν γονυπετήσας ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πατέρων μας προστηγήθην ἀπὸ καρδίας, λέγων: Ἀφυπισσον, Θεε μου, τὴν ὄραιαν κοιμωμένην. Σύ, πάτερ, ο πρὸς πάντας φιλόζενος, ἀνοικον τὰς οὐρανούς μαγάς. Η φυχὴ τοῦ ἵσχυροῦ (ώς καὶ η τοῦ ἀνικά-

ίους μογάς, φαίνεται ισταμένη, διστάζουσα
μεταξύ της μελλούσης ευφροσύνης και των
αἰσθημάτων, έγκαττεῖται. Μυστηριώδης
τυγχαίλεξις μεταξύ του Πλάστου και του
πλάσματος, ήν οὐδεὶς νῦν δύναται να ἐν-
ακούσῃ, οὐδεμία γλώσσα νὰ περιγράψῃ, ἵσως
κρατῆται, ἵσως λυσσηῖ, ἀλλὰ βεβαίως πλή-
ρος ανεκράστου πικρίας.

Νέος εὐειδέστατος, γουνιπέτης πάρα τὴν
ἀλικήν, ἔκαλυπτε τὸ πρόσωπον διὰ τῆς κρε-
μμένης δεξιᾶς τοῦ ψυχορραγοῦντος, ήν
κατεψίλει και ἀφωνος κατέβρεγε διὰ ποτα-
μοῦ δακρύων. Ἄλγος ἀπήληπτον ἔξωρικα
να ἔκβιάσῃ τὴν ἔσοδον, ὅλλ' ὁ πρὸς τον
ψυχορραγοῦντα οἰκος ἔτηνάγκοςε τὸν νέον
ἢ τὸ καταστήλλῃ τὸ δὲ ἄλγος ἔκεινο
παναπτεπτὸν, ἐπὶ τῆς καρδίας του φρυγάσσον
τυγχέτρινεν αὐτήν, καὶ τὸ σῶμά του συγε-
αράσσετο ἐν σπαμωδικῇ τιναγμῷ.

Παρὰ τὴν χεφαλήν τῆς κλίνης δεξιόθεν στατοὶ ιερεὺς, αὐστροὶ τὴν ὄψιν, δυτὶς δάχνους τὰ χεῖλα ἔβλεπε τὸν φυγορραγοῦντα, ὑδὲν κίνημα οἴκτου ἢ ἀνυπομογησίας ποιῶν. ὁ μέτωπον μόνον αὐτοῦ ἐξ ὑπαιμοῖης, ὃτε ἐν συνεσπάστῳ, ὅτε δὲ ἐγάληρια, ὡς τὰ ἐφη, ἀτινα ἢ θύελλα ὥθετ καλύπτουσα ἐιποτῶν τὸν δίσκον τῆς σελήνης. Ἐπὶ τοῦ ετώπου ἔχεινο θὰ ἡδύνατο τις ν' ἀναγυνώσῃς διερχομένας αὐτὸν θυελλώδεις σκέψεις. Ἀριστερόθεν, ὄντηρ μεγαλόσωμος, ἐσταυριμένας ἔχων τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους κυπτε πρός τὸ δέπτεδον. Ἡ πυκνὴ καὶ ἐρυ-

ρά κόμη του πίπτουσα ἔκάλυπτε τὸ πρό-
ωπόν του καὶ μέρος τῶν εὐρέων ὄμρων
οὐ. Ἡ ὑπόξενθος γεγειάς του κατήρχετο
χρι τῆς γαστέρος. Ἐκ τοῦ μέσου τῶν δει-
ών συνεσπασμένων ὀφρύων του ἀνήρχετο
ἰσονειδεῖς ρυτίδων, ἀναπτυσσομένη καθ'
πάν αὐτοῦ τὸ εὐρὺ μέτωπον, δίκην ἀκτί-
νη. Δισκόλως δὲ θὰ ἐμάντευταις, ἂν τὸ
κατατελλόμενον ἀλγος ἐξηκόντες τὰς γραμ-
μὰς ἔκεινας τῆς βασάνου, ὅπως δι' αὐτῶν
καταλάβῃ τὸν ἔγκεφαλον, ἢ ἂν αὐταὶ ἀπὸ
αὐτῶν διαφέρων σημείων τοῦ κρανίου ἀνα-
πούσται ἔκει συγκεντροῦντο. Πίστιν δὲ
οὐδαματί ἐν τῷ σημειῷ ἔκεινω βεβιθισμέ-
νι, καὶ ὃ ἔχων αὐτὰς τὰς ἡσθάνετο ἀλγει-
ας μέχρι φρίκης; δόσον τὰ ἐπτά ξίφη, διτίνα
αστυζίουσι τὴν καρδίαν τῆς Παναγίας;
Ἄλγους οὔτε κίνημα, οὔτε λυγ-

ος, ἐδείκνυον διτὶ ἔξη ὁ ἀνήρ ἐκεῖνος, οὐτὶ τῇ ή κατὰ τὴν ἀναπνοὴν γνωμέγχ ἐλαστη τῶν γειτέων κίνησις. Μόνον ἔβλεπε ούδο παρέχει δάκρυα συγχειτρούμενα βαθύδον ἐν τῷ κοῖλῳ τῶν ὄφθαλμων του, νὰ ἐμώσῃ αδέβαια ἐπὶ τῆς ἄκρως τῶν βλεφαρῶν καὶ είτα νὰ ρέωσῃ ἐπὶ τῶν παρειῶν, ὡς μυστικὴ φλέψ θάτος ἐν μέσῳ βράγου ἐκ γρανίτου. Κατὰ πρῶτον ή κεφαλὴ είνη ἐραίνετο ἀγρίᾳ, είτα ικανὴ νὰ ἐκάσπισῃ οἶκτον, καὶ ἐπὶ τέλους ἀνεπαισθίτως τίθετο τις ὅπις ἀργυρίστη τὸν ἔχοντα αὐτὸν ἄνδρα. Περιμείνατε νὰ ὅμιλησῃ, καὶ

τὸν γνωρίσετε. Παρὰ τοὺς πόδας τῆς κλίνης, ἵνα ἀλληλούχοι μορφή, φέρουσα χαλύβδηνον θώρακα, ἐστρίζουσα τὰς διὰ σιδηρῶν γειρίδων καλυμμένας χειράς της ἐπὶ τῆς λαβῆς τῆς κιρῆς σπάθης της. Εἶγε τὸ πρόσωπον σεστόν: πυκνὴν καὶ μακρὰν τὴν κόμην: τὴν κειδόντα καὶ τοὺς μύστακας ἔξυρισμένους: μετώπον ἄγγειλαντον, ἐφ' οὐδὲντα δύνατο, ἐπὶ ἀγριαστηρίου, ν' ἀποθέσῃ φίλημα ὁ γελος τῆς ἀθώστητος. Καὶ ἡ μορφὴ ἔκεινη αἰνεῖτο ὅμοια πρὸς τὸν ὄγρελον, ὅστις, τοὺς πιστούς, ἀγρυπνεῖ παρὰ τὴν κλί-

λεγον: Αφικησον, θες μου, την ωραίαν κοιμωμένην. Σύ, πάνερ, ο πρός πεντετελές φιλόδεσπος, ανοίδον τὰς οὐρανίους μαγάς. Η ψυχή τοῦ ἵσχυροῦ (ώς καὶ ἡ τοῦ ὄντος)

την τῶν φυγορραχούντων δικαίων, ὅποις ἀποστοῇ τας ἐφόδους τοῦ κατοχθονίου πνεύματος. Ἡτο σῶμα, ἐξ ἔκεινων, διτινά τὰ ἑτη διεργήμενα δὲν βλάπτουσιν, ἀλλὰ τροποποιοῦνται καθιστώντα αὐτὰ διαφοροτρόπιας ὥραια: καὶ φυγή, ἐξ ἔκεινων, ἀς ή λύπη καμπτει μικρόν, ἀλλὰ δὲν θραύσει: ή δὲ χαρὰ εὑρραίνει, ἀλλὰ δὲν ἐκάπτει: Σῶμα καὶ φυγή, ἐξ ἔκεινων, ἀς πονίως παρέχει ὁ Θεός εἰς τὴν γῆν, δπως ἀποδεῖξῃ εἰς τοὺς ἔκφυλτισθέντας ἀνθρώπους ὃποιον ἐν τῇ θείᾳ αὐτοῦ ἴδει εἶχε συλλάβει τὸ πλάσμα, πρὶν ἡ ἀσύγγρωτον ἔγκλημα ἀποκληρώσῃ αὐτό τοῦ γηίνου παραδείσου. — Ἀφωσιαμένος εἰς τὴν θυσίαν, θὰ ικέτευε νυχθμερὸν — ἐν τοῦτο ἥδινατο νά γειν — δπως πάντα τὰ ἔγκληματα καὶ τὰς τιμωρίας τῶν ἀνθρώπων ἡ αἰώνια δικαιούσην συγκεντρώσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, δευθῆ δὲ αὐτὸν θύμα ἔξιλασμον· οὗτος δὲ δὲν θὰ συνεμερίζετο μετ' ἄλλου τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρηναίου, οὐδὲ ἐνεκα δειλίας θὰ ἀπέκρουε τὸ ποτήριον τῶν Παθῶν, οὕτινος μίαν ρανίδα δὲν θὰ ἀντιλαλήσσει πρός ἄλλα τὰ τοῦ κόσμου βασιλείαι: τοῦτον, δπως προστιλής καὶ ἔνδοξος πέση παρ' ἡμῖν ἡ ἐλευθερία, ὕδριτεν ὁ οὐρανὸς μάρτυρα τοῦ δικαίου καὶ τελευταῖον τῶν γενναίων Ἰταλῶν,

Πολλοί ἄλλοι ἡσαν ἔτι ἐν τῷ κοιτῶνι,
δεκτόφοροις τηροῦντες στάσεις, ἐκδηλούσας
τὴν λύπην των, — ἐντεῦθεν, ὅταν σκέπτωμαι
διὰ πόσων τρόπων ἐκδηλοῦται ή λύπη, ἐνῷ
δι᾽ ὀλγίστων πράττει τοῦτο ή χάρα, πώς
ἄς μόνη ὁδὸς τῆς εἰσόδου ἡμῶν ἐν τῷ κό-
σμῳ ἐδόθησαν ἡμῖν οἱ τῆς μητρὸς κόλποι,
ἐνῷ αἱ τῆς ἑξόδου εἶναι ἀπειράρθιμοι, δό-
νοὺς μου ταράσσεται, διότι ἀμειδικτος δύ-
ναμις ἑξεσφενδόνησεν ἡμᾶς ἐν τῷ πελάγει
τῆς ζωῆς φέροντας περὶ τὸν λαιμὸν δεδε-
μένον τὸν λίθον τῆς ἀθλιότητος. 'Αλλ' ἀς
μή ἀπελπιζώμεθα, διότι — καὶ τοι δὲ' ἡ-
μᾶς δὲν ὑπάρχει ἄλλη θεραπεία, πλὴν
τῶν δακρύων — ἡ διηνεκής ροής ἔχει τὴν
δύναμιν νὰ κοιλαίνῃ τὸν ἀδάμαντο, οἱ δὲ
γενεχι, διαδεχθήσενται ἄλληλας ἐν τῷ ἔργῳ
τούτῳ, δύνανται νὰ κλαίσωσιν ἐν ἀνέτει κατὰ
τὴν διάρκειαν τῶν αἰώνων.

Μαρία, ή σύζυγος τοῦ Νικολάου, μετὰ τῶν τριῶν υἱῶν της, Γουΐδου, Πέτρου καὶ Βερνάρδου, διέμενε πρὸ πολλοῦ ἐν τῇ ἔξοχῇ τῆς νόσου δὲ ἐπελθούσῃς αἰφυιδίως, δέν κατωρθώθη νὰ εἰδοποιήσωσιν αὐτοὺς ἐγκαίρως. "Ισως κατά τὴν στιγμὴν ἑκείνην ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνηνωμένοι συνδιέλεγοντο περὶ τῶν τῆς πατρίδος πραγμάτων, βελτίουν δὲ ἡλπιζον τὴν τύχην του πατρός των, δοτικὲς ἐπὶ ίδιῳ κιγδύνῳ καὶ αὐτῆς οὐ συικρῆ ὀφελεῖσα, ἐν καιροῖς χαλεποῖς, ἔργω τε καὶ νουθεσίαις τὴν ὑπεστήριξε, καὶ τώρα βεβίως δὲν θὰ ἥργειτο αὐτῇ τὰς γνώσεις, ἃς διὰ πολυετοῦς πείρας καὶ μακρᾶς τῶν κοινῶν πράξεως ἀπέκτησεν ἀλλ' ἀκριβῶς τότε ή ἐπὶ τῆς ἀπῆρε τῆς οἰκίας τοῦ Μακκιαβέλλη, καταλεπ- πούσα αὐτὴν ἔρματιν πολεμίας εἰμαρμένης.

Οι δύο φίλοι, μόλις τολμώντες ν' ἀναπνεύσασιν, εἰσῆλθον εἰς τὸν κοιτῶνα καὶ προγωρήσαντες ἔστησαν πρὸ τῶν ὄφθαλμῶν τοῦ Φυχορράγουντος. Οἱ ὄφθαλμοι του ἐγκατέλιπον αμεσῶς τὸ ἀπλανὲς αὐτῶν: αἱ πρὶν σγέδδον ἔσθεομέναι κόραι ἡρξύντο στρεφόμεναι, εἴτα προσῆλθησαν ἐν συνεδρίσει ἐπὶ τῶν πέριξ ἀντικειμένων. Τότε ἡ κόρα ἐξεδήλωθη ἐν ὑστάτῳ μειδιάσματι ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ θαυμάτου κατειλημένου ἐκείνου προσώπου, ὡς ὁ ἥλιος ἀπὸ τοῦ χείλους τοῦ ἡμερησίου τάφου του διὰ γαυγῆς ὀπτίνος

Θωπεύει τὰς ἄκρας τῶν κωδωνόστασίων, τοὺς πύργους καὶ τὸ ὅρη, ἀτινα χατά τὸ ἥμισυ ἔχει κεκαλυμμένα ή αὐξουσα φρίκη τῆς νυκτός· ἐκίνησε τὰ χεῖλη καὶ εἶπε:

— Σάς περιέμενα σιωπή! Έχω να σάς είπω λόγους άξιούς και υμῶν και έμου, και ολίνες δὲν θὰ ήγινε άνωφελεῖς όλως εἰς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὴν πατρίδα, θὰ ήγινε δὲ άναγκαῖοι εἰς τὴν ολοχρέειάν μου. «Η φύσις μὲ καλεῖ, καὶ ίδους ἔγω ἔτοιμος. Διατί κλαίετε; Θὰ κλαίστη καὶ σᾶς ἔτι. Επειδὴ δὲ καὶ τὸ γῆρας προηγεῖται τοῦ θανάτου, θεωρῶ τὸν θάνατον εὐπλαγχήιαν: ἔγὼ δὲ φρεΐων νὰ εὐχαριστήσω αὐτῷ, διότι δὲν ήλθε νὰ κλεῖσῃ τοὺς θρήναλμάν μου, πρὶν ἡ ίδωσι τὴν τῆς ἀναστάσεως τῆς πατρίδος ήμέραν. Τώρα, γαλ, αισθάνομαι ἐμαυτὸν ικανὸν νὰ ἐπικαλεσθῶ διὰ τῆς καρδίας τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, διότι τὸ στόμα μου ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς ἔξουσίας, ἐνώπιον τοῦ οὐρανοῦ ἔκραγασε: Ζήτω ἡ ἐλεύθερία!... Σιωπή! ὅπως μὴ ἀπολεσθῇ ἡ γνῶσις τοῦ γένοντος. Αἱ ἀνθρώπιναι γενεαί διέρχονται ἡσσικαί, ἀλλὰ πρὶν ἡ ἀποσυρθῶσιν ὑπὸ τὸν μαγδύαν, τοῦ Θεοῦ παραδίδουσιν εἰς τὰς ἐπερχομένας τὸν τῆς ἐπιστήμης πυρσὸν. Αὕτη, ὡς τὸ ἱερὸν πῦρ τῆς ἐστίας, καὶ τοι ἀλλάσσει ἴερεῖς, καίει καὶ αὐξάνει διὰ τῶν αἰώνων, μη φοδουμένη τέλεον τὸν τῆς βαρβαρότητος ἀνεμον. Πλησιάστε, καὶ ἐνωτισθῆτε τοὺς τελευταίους λόγους μου, διότι θὰ ἀνοίξω πρὸς υμᾶς τὴν καρδίαν μου, ὡς ἂν ἥμην ἐν τῷ δικαστηρίῳ τοῦ Αἰώνιου...»

Οι δύο φίλοι, καταληφθέντες ύπό θρησκευτικής φρίκης, ἐπλησίασαν καὶ χαιρετίσαντες διὰ τοῦ βλέμματος τοὺς περιεστῶτας, ἐστάθησαν ἀκίνητοι ὅπως ὀκροασθῶσι· ὁ Νικόλαος ἐπανέλαβεν:

— 'Η τύχη ἔξυπνανε κατά μέγα μέρος τὸ ὑφασμα τῶν ἀνθρώπων συμβάντων' οἱ Ρωμαῖοι, οἵτινες ἐπράξαν σχέδιο πᾶν δια-
ίθλησαν, βιωμός καὶ γαστούς πλεονας ἡ-
γειρον εἰς τὴν Τύχην, ἀποδεικνύοντες διά-
τουτου λλαν φροντιμως διτι ἐγίνωσκον δύνα-
μιν τινα ἀγωτέραν τῶν θυτῶν, ήτις ἀρέ-
σκεται συγχάκις νὰ ὑποστονθῇ, ἀλλὰ συ-
χάκις καὶ νὰ ματαιώνῃ, τὰ σχέδια των.
Η τύχη μόνη συνήθως προτιμάται τῆς μό-
νης αρετῆς, διότι ἔχεινη μὲν εἰδομεν
πολλάκις ἄγουσταν εἰς ἀγαθὸν τέλος τὰς ἐπι-
χειρίσεις, ἐνῷ δὲ αρετὴ τελευτὴ πάντοτε
κακῶς. Καθὼς δὲ καὶ η ζωὴ τῶν λαῶν
παρατείνεται μετά τῶν αἰώνων, οὕτω καὶ η
εὐδαιμονία τῶν δὲν περικλείεται εἰς μίαν
η δύο ἐπιχειρήσεις ευτυχῶς διεῖσχυθε-
σάς: ἀλλ' εἰς σειρὰν γεγονότων συνετῶν
συγτελεσθεύτων. Ἐκ τούτου, κρίω τὴν τύ-
χην ὑπὲρ πᾶν μέτρον ὠφέλιμον εἰς τὴν
βραχεῖται ἔνας ἀνθρώπου ζωὴν, ἀλλὰ πε-

πταλλάξῃ ήμας τού μισητού τῶν Μεδίκων ζυγοῦ. Ταῦτα ήσαν δῷρα τῆς τύχης, καὶ καθ' ὃ δῷρα ἡ δὲν ἡγαπήσαμεν αὐτὰ ὡς ἐπρεπεῖ, ἡ δὲλγον ἐφροντίσαμεν νὰ τὰ περιφρουρήσωμεν, ὡς ὀψεύλομεν. "Αν ἡθέλομεν δαπανήσει ὁ αὐτός ιδρῶτα καὶ σίμα, θὰ τὰ διετηροῦμέν βεβαίως μᾶλλον πεφροντισμένας. Οἱ Εβραιοὶ ἀπεστράφησαν τὸ μάννα, καὶ τοὺς ἡδύτατους, διότι ἐπιπτεν, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ συνέλεγον αὐτὸς ἀκόπως καὶ ἀφθονώς. Εἰς τοὺς ἀνθρώπους οὐδὲποτε ἀποβαίνει ἀηδῆς ὁ ἄρτος, διότι κερδίζουσιν αὐτὸν διὰ μόχθων. Τὰ πράγματα τῆς τύχης ἐπεκτείνονται λιαν, δὲν ριζοδολούσιν δυμαῖς τὰ τῆς ἀρετῆς ἔγουσι διαφόρως. Εντεῦθεν, μετὰ αχριῶν σύγκρισιν, προτιμᾶτης τύχης τὴν μηδιστυχούσαν ἀρετήν. Δεν θὰ διμιλήσω περὶ τῶν καλῶν μέτρων, ἀτινα παρημελήθησαν, καὶ τῶν γειρίστων, ἀτινα ἡγολουθήσαμεν ἀπὸ τοῦ 1494 ὅχρι τοῦ 1512, ἣτοι καθ' ἀπασταν τὴν διάρκεταν τῆς δευτέρας τῶν Μεδίκων ἔξορίας. "Ηδη η ἱστορία ἔχαρακεν ἐπὶ τῶν ὀρειχαλκίνων πλακῶν τῆς τούς τε καιρούς, τοὺς ἀνδρας καὶ τὰ ἐγκλήματά των, καὶ παρέδωκεν αὐτά εἰς τὴν μυγήμην ἵνα τὰ φυλάττῃ. Οἱ καιρὸς ἐπείγει, η ὁδὸς εἶναι μάκρα, δὲν πρόκειται δὲν νῦν νὰ φιλοσοφήσωμεν ἐπὶ τῶν ἀρχαίων πράξεων, ἀλλὰ νὰ δώσωμεν συμβουλάς διάταξ παρούσας καὶ τὰς μελλούσας. "Η τύχη, ἀροῦ ὑπῆρξεν ὅτε μὲν εὔμενής, ὅτε δὲ δυσμενής εἰς τοὺς Μεδίκους, ἐφάνη ὅτι ἐγκατέλιπεν αὐτοὺς ὀριστικῶς τῷ 1527. Μόλις ἐμειναν κληρογόρους τοῦ αἰματος τῆς οἰκογενείας ταύτης, οὐχὶ ὅμως καὶ τῶν ἀρετῶν της. "Ητο καὶ εἶναι ἔτι ἡ πόλις διηρρήμένη εἰς διάφορα κόμματα: ἀλλοι συμπαθοῦσι πρὸς τοὺς Μεδίκους, καὶ ἐξ αὐτῶν οἱ μετονοῦσι τὴν ἀπόλυτον μοναρχίαν, οἱ δὲ θελουσι τοὺς Μεδίκους, οὐχὶ κυρίους, ἀλλὰ ἀρχηγοὺς φιλελεύθερας κυβερνήσεως: ἀλλοι εἶναι ἐναντίον αυτῶν, καὶ ἐκ τούτων οἱ μὲν μισοῦσι περισσότερον τοὺς Μεδίκους, η ὅσον ἀγαπῶσι περισσότερον τὴν δημοκρατίαν η ὅσον μισοῦσι ἐκείνους: καὶ ἀλλοι τὴν τυραννίαν ἐπίσης καὶ τοὺς Μεδίκους βιδελύσσονται. Παρὰ πάσι, πλὴν τῶν τελευταῖων τούτων, μωρά! διότι εἰς τὰς πολιτικὰς μεταβολάς, δέον νὰ ὑπέρρηψῃ ὑπὸ ὄψιν ὀμρισμένον τι τέλος. Αἱ τοιαῦται παιδιά δὲν ὀφελοῦσιν οἱ καιροὶ ἐπέρχονται χαλεποί, ἐπείγουσι, καὶ ὁ ἀνθρώπος αἴφνις, ἀγειδέας, ἔξωθενται ἐκεῖ, διότι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ εὑρεθῇ, ὁ λαός ἐν τούτοις ἔμενεν ὡς αἱ καμηλοὶ γουνιτεῶν ὑπὸ τὸ βάρος τηλεμέτο τοῦτο βαρύ, ἀλλὰ παρασυρόμενος να τῶν γεωτεριστῶν ἥγνεται ποιῶν ἀπόδοσιν: να λάβῃ ὅπως ρίψῃ αὐτὸς ἀπὸ τῆς ράγεως τοῦ.

HERBARIUM

ΠΩΛΕῖΤΑΙ

xai xata vullor éti ewwroteoo ráortov.

Ἐν Ἑλλάδι τὸ φύλλον λέπε. 10

» » τὸ παράστημα » 5

Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τὸ φύλλον . . . » 15

» » » τὰ παρόργυρα » 10

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ